

Azərbaycan ədəbi mühitində uzaq bölgelərdə yaşayan bir sira şairlerimiz var ki, onlar genişənərada tanınmasalar da çəkinməndən ədəbi yaradıcılıqlarını həvəsle davam etdirirlər. Onlardan biri də Səlminaz Əsədullahqızıdır. O, filologiya təhsilsini almış, yarım esrdik ki, qədim Borçalı elində - Faxralı kəndindəki məktəbdə dil-ədəbiyyat müəllimi kimi çalışmaqdadır. O, gənclik illərindən bədiyə yaradıcılığa meyillmiş və inдиyədək iki şeirlər kitabını - "Durnalar köç edəndə", "Görüş yeri" - nəşr etdirmişdir. Onun birinci kitabı, ilə tanış deyilik. "Görüş yeri" isə 2024-cü ilde "Yurd" neşriyyatında işqi üzü görmüşdür. Kitabda özünə yer almış eyniadlı "Görüş yeri" şeiri məndə məhrəm duyguları sənki qış yuxusundan oyatdı. Müəllif bu şeiri 47 ilden sonra görüsən tələbə yoldaşlarından həsr etmişdir. Axi o, tələbəliyi biz də yaşamışq, elə o görünüş istirakçılarından biri də biz olmuşq. Buna görə də şeirlər haqqında yiğcam olaraq ümumi təessüratımı oxuculara təqdim etməyi özüma borc bildim.

Önce bildirim ki, kitabda verilmiş poemalar və şeirlər bədiiliyin aparıcısı kanonu olan metaforik tabiat baxımından, yəni bədiyə təsir və ifadə vasitələri nöqtəyin-nözerdən xüsusi çəkərlər qazana bilmeyiblər. Və tabii ki, burada yeni poetik eşidimlərdən, bədiyə hadisə sayılacaq deyimlərdən, bədiyətə bəsəbək aqəm mümkün deyil. Bununla belə Səlminazın poetik təssüratı zəngin deyilsə də, oxunaqlıdır, cəlbedicidir. Bu əsərlər kiçik yaşılı usaqlar üçün düşünlübən yazılısa da, yeniyetmələrin də maraqlına səbəb olacağına inanırıq.

Səlminaz Əsədullahqızı bu kitabda fərdi əslübu üçün seciyyəvi cəhət səmimilik, oynaq, yüyürek dil faktorları və hərəki, dinamik hadisələrə söykəkləkdir. Məhz bu fonda biz onun yaradıcılığında folklor ovqatında canlı xalq dilimizin isti, hərəketli notlarının hopduğunu asanlıqla müşahidə edirik. bu cəhəti onun dahanı çox "Baybura oğlu Bamsı Beyrək boyu"nun nəzəmə çəkilənisi" poemasında və körpələrə hər etdiyi şeirlərində qabarlıq əşkildə görürük. bunuluna yanaşı, onun toxunduğu mövzular rəngarəngdir; vətənpərvərlik, vətən sevgisi, ana təbiətin tərənnümü, lirik

məhəbbət ladları, Qarabağ savaşı, ata-ana itkisi, doğmalarına hərəketli yanaşma, tarixi gerçəkliliyin anımı, uşaq dünyasının təsviri və s. kimi mövzular kitabda sərgilənilədir.

Yuxarıda qeyd etdi ki, şairənin yaradıcılıq üstünlük üçün folklor deyim motivləri xarakteridir. Həqiqətən, dastan və nağıllarımıza xas poetik forma onun "Bir əsirin taleyi" və "Baybura oğlu Bamsı Beyrək boyu"nun nəzəmə çəkilənisi" poemalarının məzmunu və forma ruhunaotraqlaşmışdır. Məzmun baxımından Xocalı soyqırımıının rezilliklərinə həsr olunan "Bir əsirin taleyi" poeması özünün bədiyə hellini, müəllif qayəsinə dəqiqliklə təpib. Müəllif hər iki poemada qafiyə sistemi baxımından məsnəvini əsas götürmüş, yeri göldükçə hadisə və situasiyalara müvafiq olaraq təsvirləri eyni zamanda bütün parçalar formasında yazmışdır. Birinci poemə ürkən dəğlayıığı zadisə üzərində qurulmuş, vəhşi

Diqqətən çatdırmaq istəyirəm ki, Səlminaz xanım Dədə Qorqud boyunu nəzmə çəkməsi, səhv etmirməsə, qorqudşınlaşıda yen, ilk hadisədir. "Dədə Qorqud" dastanlarının müasir Azərbaycan ədəbi dil normalarına uyğunlaşdırılmış nəşri bizer ötən əsərin 80-ci illərindən melumdur. Şairənin bu baxımdan nəzəm işini təqdir edir və bu sahədə yeni işlər görməsinə arzuluyarıq.

Şairənin şeirləri də sadə dil formalarına uyğunlaşdırılmış, fikrin müəmməmlərə ifadəsinə sənki bilərkəndən dıqqət yetirilməmişdir. İdəyanın mükəmməlliyi, məntiqi təsəkkürün dəqiqiliyi bu şeirlərdə gözəlmiləşdir. Bu baxımdan onun "Ağacı içindən qurd yeyer", "Qoca palid", "Qarı dəşəmə dost olmaz", eləcə də "Sabirin dıqqəti", "Nəvəm Sabirə", "Dəcəl Sona" və "Ağac yixiləşsin" şeirlərə təqdir olunası şeirlərdir. Uşaq dünyası, onların psixoloji düşüncə və hərəki istəkləri yaşlarına uyğun olaraq Səlminaz

"GÖRÜŞ YERİ" NİN LAKONİK TƏSVİRİ"

təbiəti ayının (erməninin) nadirüstü niyyəti ikrəh və nifrət hissi doğurur. Düşmən belindən dünyaya uşaq gotirib eləce də təzocə doğulmuş körpənin ölümənə səbəbkar olan Çiçəyin dərin psixoloji, gərginlik içinde otən həyatı və yaşantıları təbiilikle təsvir olunub. Bununla belə bir neçə detalın təqdimində məntiqi bağların qırılığı da nözerdən yayınır. Bu baxımdan ikinci poemə uğurlu alınmış, boyun özəl xətləri dəqiqliklə qorunub saxlanılmışdır. Birinci poemaya xas bədiyə forma elementləri burada da mükəmməlliklə oturaqlaşmışdır. Fikirlər axıcı, bədiyə parçaların az hecalı qafiyə sistemində təqdimatı, eləcə də fonetik səs sisteminin mədalətlə ahəngdarlıq yaratması və yeri göldikəcə lirik rüctələr formatında bayatıllara müraciət hər iki poemanın bütöv mətninən təsir və dinamiksinə müsbət təsirini təsdiqləye bilib. Xatırladıq ki, şaire şeirlərində də poetik forma dəyişiklikləri etmiş və nəticədə əsərin məzmun və forma vəhdətini qoruyub saxlaya bilmüşdir.

Şeirlərində mükəmməlliklə hədəflər dəqiq və taslı bir dilla təyin olunmuşdur. Şairənin "atəyini çırırmış günəş", "ömrü gödələn gecə", "ala gözləri açılan səhər", "saf eşqəndən səbhət açan daş" kimi metaforik ovqatlı deyimləri əsas verir ki, o yaradıcılığında bədiiliyin mükəmməl nümunələrini yaratmağa təşəbbüs göstərsə, uğurlarla imza atacağına inanmaq olar.

Göründüyü kimi, bu kiçik yazida onun şeirlərindən konkretnümunələr yoxdur. Təbii ki, bu, oxucu üçün maraqlı və təcəccüblü görünəcəkdir. Onlara məsləhətim budur ki, Səlminazi özləri oxunular və həm də bilsinlər ki, "Görüş yeri" barədə qeydlərim dayanıqlıdır, yoxsa, əsasız.

Sonda Səlminaz Əsədullahqızının hər şeydindən önce cansaqlığı və yeni-yeni yaradıcılıq tərpənişləri arzuluyıram.

Əkbər ƏLİOĞLU,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru,
ədəbi tənqidçi.
26.12.2025